

MINISTERIET FOR
BØRN, UNDERVISNING
OG LIGESTILLING
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Dansk som andetsprog G

Almen voksenuddannelse

Skriftlig fremstilling

(3 timer og 30 minutter)

Onsdag den 9. december 2015
kl. 10.00-13.30

Indholdsfortegnelse

Information om prøven	side 3
<i>Artikel</i>	
Giv dine børn sund økonomisk sans	side 4
<i>Reklame</i>	
Kvikautomaten	side 5
<i>Artikel</i>	
Bianca skylder 200.000 kroner på grund af kviklån	side 6
<i>Artikel</i>	
Unge skjuler deres gæld	side 7
<i>Artikel</i>	
Sanne: Alle skal bidrage	side 8-9
<i>Kortprosa</i>	
Den lille pige og blomsterne	side 10
Bedømmelseskriterier	bagsiden

Retstavning og tegnsætning følger originalerne.

Dansk som andetsprog G

Information om prøven i skriftlig fremstilling

Penge

Vi har alle brug for penge. Nogle mennesker sparer op; andre tager lån for at få råd til det, de har brug for. Mange risikerer store økonomiske problemer, hvis de tager hurtige lån, som de ikke kan betale tilbage.

Derfor mener nogle forældre, at deres børn, allerede fra de er helt små, skal lære om økonomi. Det kan du blandt andet læse om i teksthæftet.

Du har 24 timer til at sætte dig ind i teksterne i hæftet.

Du bestemmer selv, om du vil arbejde alene eller sammen med andre.

Du må ikke tage hæftet med til prøven.

I morgen klokken 10.00 får du udleveret et teksthæfte magen til det, du har nu. Samtidig får du de opgaver, der hører til teksthæftet.

Herefter har du 3 timer og 30 minutter til at besvare én af opgaverne.

Du må som hjælpemiddel kun bruge ordbøger og tekstbehandling, herunder grammatik- og stavekontrol.

Giv dine børn sund økonomisk sans

11. december 2014 Stine Daugaard sda@sondagsavisen.dk

Foto: Colourbox

Maja er kun fire år, men hun er allerede fast kunde i den lokale bank i Grindsted. Det er nemlig vigtigt for Majas mor, Mette Secher Christiansen, at lære sine børn, som også tæller Benjamin på to, at spare op.

»Maja afleverer selv sparegrisen¹ i banken. Hun går selv til skranken² og sætter pengene ind,« forklarer Mette Secher Christiansen, der også lader datteren opleve den sjove side af et bankbesøg.

»En gang imellem får hun lov at hæve penge på kortet i banken. Hun går til kassen, afleverer kortet, fortæller, hvor mange penge hun vil have, og tager imod pengene. Så får hun lov at købe det, hun har lyst til uden vores indblanding,« fortsætter Mette Secher Christiansen.

Erkend forældrenes rolle

Fireårige Maja er et godt bevis på, at de første skridt mod en sund økonomisk sans kan tages allerede i en tidlig alder.

»Vi har med en generation at gøre, som tror, at man bare skal køre dankortet igennem for at få penge. Mange har stort set aldrig mønter og sedler i pungen længere. Det giver os en ny udfordring som forældre, for det er vores ansvar at lære børn og unge om penge,« siger Susanne Arvad, direktør i Arvad Finanshus.

Faktaboks

Børn: 0-5 år

Find sparegrisen frem, mens barnet er lille. Gør begrebet penge konkret ved at lade barnet se både mønter og sedler, og put penge i grisen. Når barnet er stort nok til selv at bede eller plage om ting, så snak om, hvordan sparegrisen passer på pengene, indtil der er nok penge til det, barnet ønsker sig. Tal også stille og roligt om penge, når barnet er med ude at købe ind. Tal om priser og om, at man ikke kan købe alt, selvom man måske gerne ville.

Børn 6-10 år

Skolestart er en god anledning til at overveje faste lomme penge. På det tidspunkt træder barnet ind i en ny verden af ønsker og behov, og et fast beløb kan så småt³ lære barnet selv at holde hus⁴ med penge. Giv et beløb om ugen. En uge er længe for børn i den alder. Sparegrisen er stadig en god hjælper. Ved at give barnet adgang til egne penge lærer det også at prioritere, spare sammen og at udsætte sit behov. Sørg som forælder for at tage dig tid til at lytte og forklare, når barnet stiller spørgsmål om økonomi.

¹ sparegris: en porcelænsgris, børn bruger til at samle penge i

² skranken: et højt, aflangt bord eller møbel, der i en bank adskiller en ekspedient og kunden

³ så småt: som en begyndelse; på en enkel måde

⁴ holde hus: have kontrol

KVIK
automaten::

Forbrugslån* Kviklån - SMS lån - Lån penge nu - Låneberegner Om Kvikautomaten

Ny kunde

Lånt for

Hvor meget ønsker du at låne?

500 1 000 2 000 3000 4 000 5 000 6 000

Lån 3.000 kr/30 dage

Dit lån på 3 000 kr har 30 dages løbetid og giver samtds kreditomkostninger på 0 kr ænto i løbetid for lånet er 0,00% Debitorrente 0,00% (fast rente) Lånets tilbagebetalingsbeib er 3 000 kr Ydelsen 3.000 kr AOP 0 00% Du modtager en faktura på email som forfalder 30 dage efter udbetalingen af lånet

Chat med os!

Forbrugslån

Et forbrugslån hos Kvikautomaten giver dig økonomisk frihed til at købe de ting, du går og drømmer om. Du behøver ikke stille sikkerhed for lånet og vi stiller ikke spørgsmål til, hvad du skal bruge pengene til. Husk at du kan ansøge om lånet 24 timer i døgnet - du skal blot udfylde vores online låneansøgning. Når din låneansøgning er behandlet går pengene direkte ind på din konto.

Læs mere om forbrugslån»

Lån penge nu

Hos Kvikautomaten kan du hurtigt og nemt låne penge. Du har mulighed for at låne op til 6000 kr uden at skulle stille sikkerhed for lånet. Dog er det et krav, at du er fyldt 23 år, er dansk statsborger med registeret CPR-nummer og folkeregisteradresse i Danmark.

Udfyld online låneansøgning nu »

SMS lån

Et SMS lån er en hurtig og effektiv måde at få penge på din konto. Når du låner penge over mobilen, så undgår du at skulle ned til banken og stå ansigt til ansigt med din bankrådgiver. Med et SMS lån kan du nemt og hurtigt ansøge om et lån fra din smartphone når du er på farten. Nemt, hurtigt og belejligt.

Læs mere om sms lån»

Lånet trin for trin - det tager kun 2 minutter

1 Vælg lånebeløb

2 Udfyld låneansøgningen

3 Dine penge udbetales til din NemKonto!

"Betalder du tilbage til tiden, kan du som oftest låne et højere beløb næste gang!"

Kvikautomaten

¹ Kvikautomaten: firma, der låner penge ud

² Forbrugslån: lån til privatforbrug. Hvis du for eksempel vil låne penge til en ny telefon

Bianca Gosvig tog det første kviklån som 28-årig. I dag seks år senere skylder hun 200.000 kroner.

Redigeret af: Ulla Abildtrup

Bianca skylder 200.000 kroner på grund af kviklån

Mange unge tager dyre kviklån, som de ikke har råd til at betale tilbage

Der er reklamer for kviklån i radio, TV og på internettet, og mange unge tager imod tilbuddet. Du kan søge om et kviklån på internettet eller en sms. Du får svar næsten med det samme. Og hvis svaret er positivt, får du også pengene næsten med det samme. Renterne er til gengæld meget høje, men de fleste kviklån skal betales tilbage efter 30 dage, så hvis du gør det, bliver beløbet ikke kæmpe stort.

Brugte pengene på computer og tv

Bianca Gosvig tog sine første kviklån for seks år siden, da hun var 28 år. I dag er hun

34 år og skylder mere end 200.000 kroner for de hurtige lån med de høje renter.

- Jeg brugte blandt andet lånene på at købe en computer, en seng og et fjernsyn.
- Det var bare hurtigt og nemt, siger hun.

Kan ikke betale pengene tilbage

Bianca Gosvig betalte ikke lånene tilbage, og gælden voksede og voksede.

- Jeg tænker på det dagligt. Mit eneste ønske er bare at få det betalt af, men det kan jeg ikke, siger hun.

Mange unge får problemer med kviklån ligesom Bianca Gosvig.

Ligetil.dk, 8. april 2014

Unge skjuler deres gæld

Politiken | 01.04.2015

Mange unge skammer sig så meget over deres dybe gældsproblemer, at de ikke søger hjælp i tide. Det fastslår Danske Studerendes Fællesråd, der rådgiver hundredvis af gældsramte unge i samarbejde med Forbrugerrådet Tænk.

af MICHAEL OLSEN

NY START.

I dag hjælper 33-årige Klaus Meier Olsen unge med at få styr på den håbløse gæld - i ungdomsårene var han selv hele turen igennem, overtrak dankortet, optog dyre forbrugslån og var tæt på at miste sin andelsbolig. Til sidst måtte han bede om hjælp fra sin far, der arbejdede i Skat. Det var for pinligt.

Foto: Mads Nissen

Det er både skamfuldt og taberagtigt for mange unge at miste herredømmet¹ over privatøkonomien.

Derfor venter de unge alt for længe med at søge hjælp. Og så kan det være for sent.

»Det er utrolig nemt at optage hurtige og dyre lån over den mobiltelefon, som de fleste unge har i lommen. Problemet er, at man får udbetalt de her lån uden overhovedet at snakke med nogen om det. Der er ikke en bankrådgiver, der siger: Ved du hvad, min ven, det har du slet ikke råd til. Og forældrene får heller ikke noget at vide om, hvad der foregår«, siger projektleder Klaus Meier Olsen fra Danske Studerendes Fællesråd.

¹ miste herredømmet: miste kontrollen

Især hurtige lån med kort løbetid², typisk en til to måneder, tiltaler mange unge. Men det er også her, det kan gå rigtig galt, hvis ikke afdragene bliver betalt til tiden.

For så går renten amok, og så vokser gælden med raket fart³.

Han mener ikke, at de mange gældsramte unge tegner billedet af en særlig uansvarlig ungdomsgeneration, men af en generation, der har haft mulighed for at låne penge hurtigere og nemmere end nogensinde før.

Dankort spærret inden han var 19

»Jeg startede med at køre så heftigt over på mit dankort,

at det blev inddraget, inden jeg fyldte 19 år. Så stod den på dyre forbrugslån⁴.

Jeg vil tro, jeg lånte omkring 100.000 kroner og betalte det dobbelte tilbage, fordi lånene var så himmelråbende⁵ dyre«. »Det kom så langt ud, at jeg var lige ved at miste min andelsbolig, fordi jeg ikke kunne betale den månedlige ydelse. Til sidst måtte jeg bede min far, som arbejdede i Skat, om penge. Det var så dybt ydmygende, at jeg tænkte, det her skal ikke ske igen«, siger han.

² løbetid: periode, som lånet strækker sig over

³ raket fart: meget hurtigt

⁴ så stod den på dyre forbrugslån: så begyndte jeg at tage dyre forbrugslån

⁵ himmelråbende: uretfærdigt

Foto: Martin Lehmann

Sanne: Alle skal bidrage

Mine børn skal lære, at tingene koster, fastslår Sanne Thers. Datteren Emma, som får SU og har fritidsjob, betaler for tiden 500 kroner om måneden for at bo hjemme. Tjener hun mere, bliver taksten¹ sat op.

Når man får 2.500 kroner i SU og tjener penge ved siden af, er det kun rimeligt, at man betaler til husholdningen², mener Sanne Thers fra Helsingør. Hun er mor til Emma på 18 år og to yngre søskende på 12 og 9 år.

Emma betaler indtil videre 500 kroner om måneden for at bo hjemme.

»Vi kan sagtens bruge pengene, og samtidig lærer hun, at tingene koster«, forklarer Sanne Thers, som er sygeplejerske og gift med en salgskonsulent.

Datteren betaler selv for sit øvrige forbrug - fra tøj, telefon og tandlæge-regninger til gaver og fornøjelser. Og der er stadig råd til at spare lidt op.

¹ taksten: huslejen

² husholdningen: økonomien i et hjem

»Så vi tager ikke alle hendes penge, men samtidig kan det godt mærkes«, mener Sanne Thers.

Hun synes ikke, det er rimeligt, at forældre skal knokle rundt³ for at få tingene til at hænge sammen, mens børnene har masser af penge på lommen.

»Vi har lært vores børn, at alle skal bidrage i hjemmet. Både med arbejdskraft og altså også med penge, hvis de tjener rigeligt af dem. Jeg tror på, at mine børn får nogle kompetencer til at klare sig selv, når vi voksne stiller krav til dem«, siger Sanne Thers.

Datteren tog positivt imod budskabet om, at hun skulle betale for at bo hjemme, fortæller moren: »Det var lige før, jeg tænkte: Skal vi tage mere for det«, slutter Sanne Thers, som ikke vil tøve med at sætte taksten op, når Emma til sommer er færdig med gymnasiet og regner med at arbejde mere i en periode.

Politiken 22.03.2014

³ knokle rundt: arbejde hårdt

Den lille pige og blomsterne

Aldo Palazzeschi, 1915

Dette er en mærkelig historie. Den lille stakkels pige elskede blomster. Åh, hvor hun elskede dem.

Men hun fik sjældent nogen, og aldrig ret mange. Og det var trist.

"Blomster er en unødvendig udgift," sagde den mægtige moder igen og igen - og prustede: "Familien kan ikke tillade sig den luksus at smide penge ud på sådan noget pjat."

Pigen ville gerne være gået i seng uden aftensmad for to smukke roser.

Hun døde. Den fintfølede romantiske pige døde.

Moderen besøger nu kirkegården en gang om ugen og lægger de smukkeste blomster, som findes, - ja, som kan tænkes, på datterens grav.

"Hendes blomster," siger den mægtige kvinde igen og igen og pruster og stønner langt. Den lille stakkels pige elskede blomster. Åh, hvor hun elskede dem. En mærkelig historie.

Bedømmelseskriterier

Prøven i skriftlig fremstilling

Der lægges vægt på, at eksaminanden:

- a) har en skriveidé
- b) kan skrive sammenhængende og med begyndelse og slutning
- c) kan skrive i et sprog, herunder ordforråd og syntaks, der er forståeligt og hensigtsmæssigt i forhold til kommunikationssituationen
- d) kan svare relevant på opgavespørgsmålet.

Der gives én karakter.